

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«

izhaja mesečno dvakrat, i. s.
vsakega 5. in 20. v mesecu
ter stane celoletno . . . K 5—
polletno . . . » 2-60
posamezna številka 30 vin.

Oficijalno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
ter v teh včlanjenih zadrug.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratom:

$\frac{1}{32}$ strani pri enkratni objavi
K 1-50, pri večkratnih objavah
primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Sodna ulica 2.

I. letnik.

V Ljubljani, 20. maja 1914.

Štev. 4.

*Use one, ki sprejemajo „Obrtni Vestnik“,
toda naročnine še niso poravnali, poziv-
ljamo, da zadošte nemudoma svoji dol-
žnosti. S tem pripomorejo na eni strani,
da se jim list redno dopoži, na drugi
strani pa razbremene naše upravnništvo
ter listu kot takemu tudi pomagajo do
hitre utrditve. Komur je mar obstoj stro-
kovnega lista, naj čim prej nakaže na-
ročnino!*

V Ljutomer!

Letošnji binkoštni pondeljek bo za slovenske obrtnike na Sp. Štajerskem pomemben stanovski praznik. Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug sklicuje namreč na ta dan v Ljutomer svoj prvi veliki obrtniški shod.

Srečno in dobro moramo imenovati misel, da se vrši ta shod ravno v prijaznem, od solčnih vinskih goric obdanem Ljutomeru. Kdor je bil že tam, bo rad zopet pohitel tja, da si oživi stare spomine, kdor še ni bil tam, ga bo gnala tja že radovednost, da vendar enkrat spozna kraje, kjer raste slovito iskro in ognjevito ljutomersko vino. K temu se pridruži še prijetna okolnost, da imenujemo lahko železniške zveze z Ljutomerom prav ugodne. V enem dnevu se prav lahko odpravi vse in en dan na leto sme pač imeti tudi obrtnik prost, da ga posveti v polni meri svojim stanovskim vprašanjem.

Binkoštni pondeljek bo torej za razvoj slovenske obrtniške organizacije na Sp. Štajerskem zgodovinski dan. Že radi tega se nadejamo, da bo sklicani shod obiskan kar najbolje in da pohiti na to zborovanje iz Sp. Štajerske sleherni obrtnik, kateremu za ta poset le količkaj dopušča čas.

Udeleževati se stanovskih shodov in zborovanj nam nareka že stanovska zavest, nareka nam pa to v

še tem večji meri skrb za našo bodočnost, skrb za obstoj, razvoj in procvit našega stanu.

Da je v Ljutomer sklicani obrtniški shod za nas odločilnega pomena, to nam spričuje že njegov dnevni red.

Shod je sklican točno na 10. uro dopoldne v dvorano g. T. Kukovčeve v Ljutomer in na njega dnevnem redu so sledeče točke:

1. Obrtna organizacija na Sp. Štajerskem. (Poročevalec gosp. Bl. Zupanc.)

2 a) Obrtnik in narodni boj.

2 b) Obrtnik in kredit. (Poročevalec gosp. Jakob Volk.)

3. Strokovna obrtniška organizacija. (Poročevalec gosp. Ivan Rebek.)

4 a) Naš obrtni naraščaj in šolstvo.

4 b) Obrtni škodljivci. (Poročevalec gosp. Josip Čretnik.)

Na kratko je sicer označen dnevni red, toda obsega mnogo in prav zanimivega gradiva. Obširne debate se lahko vrše v tem okvirju, številni uvaževanja vredni nasveti se lahko podajo pri vsaki izmed teh točk in vsakdo, kdor bo stavil te nasvete, si bo stekel zaslug za nadaljni razvoj in procvit našega stanu, katerega hočejo izvestni krogi danes utopiti najraje v žlici vode.

Te razprave bi morale zanimati vsakega zavednega obrtnika in že radi tega bi se moral zborovanja tudi sleherni udeležiti. Ta shod naj bi namreč bil ob enem tudi **impozantna manifestacija zavednosti slovenskih obrtnikov na Sp. Štajerskem**, ki razven krivic, katere obrtniki splošno trpe, morajo vsled svoje narodnosti kot nameček prenašati še Slovencem splošno nprtane krivice in šikane. Slovenski obrtnik na Sp. Štajerskem je namreč dvojni trpin. Zato pa naj bi ljutomerski shod odločno pokazal celi javnosti, da se je slovenski obrtnik na Sp. Štajerskem tega že naveličal, da mu že preseda večno zapostavljanje in preziranje, da si ne pusti več odrekati pravic, ki mu gredo v raznih

zastopih in korporacijah, binškošni shod bodi temelj za bodočo veliko stavbo vseslovenske obrtniške organizacije.

Shod v Ljutomeru bodi praznik slavnostnega polaganja temeljnega kamna za to stavbo!

Iz tega razloga bi bilo želeli, da pohite na to zborovanje tudi slovenski obrtniški sotrpini iz Kranjske v čim večjem številu in ako že drugače ne, da se ga udeležijo po deputacijah vsaj posamezne kranjske obrtne organizacije. Skupna slovenska organizacija je bila, je in bode naš veliki cilj. Zato tudi pozivljamo in naprošamo vse stanovske tovariše na Kranjskem, ki bi bili voljni pohiteti za en dan med svoje tovariše v zeleni Štajerski, da svoj ukrep nemudoma sporoče „Deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug“ v Ljubljani in sicer po dopisnici. V slučaju zadostne udeležbe bi se dosegle celo znižane vožnje. Odšlo bi se iz Ljubljane v nedeljo ob polnoči in vrnilo nazaj v Ljubljano v ponedeljek ob istem času.

Tovariši iz zelene Štajerske in Kranjske! Pozivljamo Vas še enkrat, udeležite se v najčastnejšem številu shoda v Ljutomeru, agitirajte od moža do moža, da pobiti tja, da tako pokažete celi javnosti zavednost slovenskega obrtništva.

Shodu, o katerem hočemo poročati podrobno, želimo najboljših in trajnih uspehov. Zato še enkrat ponavljamo:

Na binškošni ponedeljek vsi do zadnjega v Ljutomer na obrtniški shod!

Novi finančni načrt.

(Dalje.)

Splošna pridobnina se odmerja ali na podlagi podane izjave ali na podlagi cenitve pridobninske komisije. To izjavo mora podati vsaki davkoplačevalec vsaki dve leti pismeno ali ustmeno pri davčnem uradu njegovega priredbenega okraja. Prihodnjo izjavo glede pridobnine bo treba podati leta 1915 in sicer za priredbeno dobo 1916/1917. Kdor bi to opustil, naj je uverjen, da mu davčna oblast sama odmeri pridobnino. Vendar se pri tem še izpostavlja nevarnosti, da se ga povrh še kaznuje z občutno globo, ki znaša lahko tisočake.

Proti odmeri pridobnine se davkoplačevalec lahko pritoži na deželno pridobninsko komisijo in sicer v 30 dneh po dostavitvi plačilnega naloga.

O resničnosti davkoplačevalčeve izjave sme davčna oblast poizvedovati in se o istinitosti prepričati in sicer

- 1.) pri županstvu,
- 2.) v zemljiški knjigi,
- 3.) event. pri nadvarstveni oblasti,
- 4.) po pričah in izvedencih (ti se v izjemnih slučajih lahko zaslišijo tudi pod prisego pri sodišču); dalje je davčna oblast opravičena ogledati si obratne prostore;

5.) z vpogledom v knjige.

Pridobninska komisija predpiše pridobnino vsakemu davkoplačevalcu po prostem prevdanku. Potem sešteje vse davčne postavke celega priredbenega okraja. Ako presega tako dosežena vsota kontingent, potem se vsakemu davčnemu predpisu odštejejo gotovi odstotki. To imenujejo priredbeni odbitek. Ako bi pa tako dobljena vsota ne dosegla kontingenta, potem se podobno še pripišejo gotovi odstotki primanjkljaja. To bi bil priredbeni pribitek. To se pa pri znanem davčnem vijaku zgodi menda le redkokrat.

Davčna postavka pridobnine se izračuna na podlagi srednje pridobninske donosnosti, nikdar in nikakor pa ne na podlagi čistega dobička. Pri tem odločujejo pridobninska možnost in bruto dohodki. Vsled tega se n. pr. obdačijo višje obratovališča, v katerih lastnik sam dela, ima večje število pomožnih delavcev, morda se poslužuje celo motorne moči, kakor pa enaka obratovališča, kjer se vporabljajo samo mladinske ali ženske pomožne moči, ker je tu izključena enaka pridobninska donosnost. Imamo namreč boljše in slabše delavce, boljše in slabše blago, kar gotovo vpliva na pridobninsko donosnost. Podjetja, ki se nahajajo v bližini velikih tovarov, železniških postaj itd., se običajno obdačijo višje.

Davčni uradi izdajo po dovršeni odmeri plačilne naloge, ki predočijo davkoplačevalcem črno na belem njih davčno dolžnost.

Pri tej priliki se nam zdi umestno ovreči napačno mnenje premnogih davkoplačevalcev. Mnogi so namreč nazora, da, ako ne plačajo davka takoj po sprejetem plačilnem nalogu, ako čakajo celo na opomin, so potem bolj zavarovani proti davčnemu zvišanju. Temu pa ni tako. Davek predpiše namreč davčna komisija, davke pa pobirajo davčni uradi. To sta pa dve popolnoma ločeni korporaciji, ki med seboj nista v nikakoršni zvezi. Davčna komisija niti ne ve, kdo je takoj in kdo še le vsled opomina plačal davke in to tudi nima nikakega vpliva na odmerjenje. Kdor torej čaka na opomin, si sam po nepotrebnem zviša davke za one troške, ki so z opominom združeni.

Register pridobninskega davka je potem, ko je dovršen, razpoložen skozi 14 dni pri davčnih uradih, tako da ga lahko vpogleda vsakdo in da mu je dana možnost, prepričati se, ali se skladajo posamezne davčne odmere s konkurenco. Vsakemu je tudi na prosto dano, da vloži pri pristojnem oblastvu upravičene ugovore proti odmeri.

Ako se med eno priredbeno dobo kaj izpremeni pri obratovališču, to se pravi, ako se tekom onih dveh let, za kateri je predpisan davek, podjetje zmanjša ali zveča, zmanjša ali zveča osobe, to čisto nič ne vpliva na davčno odmero in se to lahko ugotavlja še le pri novi priredbeni dobi. Samo izjemoma se izvrše lahko delni ali popolni odpisi posameznih obrokov.

Toliko naj zadošča glede splošne pridobnine.

V svrhu lažjega umevanja naših navedb objavljamo vzorec izjave za odmero občne pridobnine, da s tem podamo primeru za pravilno izpolnitev. Tovariši naj ta vzorec pazljivo prečitajo in prouče. Nadejamo se

namreč, da jim bo potem mogoče na podlagi tega podati pravilne izjave glede pridobnine za vsako obrt. Priporočamo jim končno, da si obdrže pri oddajah prepis izjave, ker jim ta pozneje gotovo lahko služi za dobro podlago.

Vzorec.

Izjava za odmero občne pridobnine za priredbeno dobo 1914/15

glede obrata (izvrševanja)

gostilne

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18.

Številka dosedanjega pridobninskega lista (št. katastra) 2357.

Začetek obrata, oziroma otvoritve novega obratovališča *stara obrt.*

I. Splošne povedbe.

Opomin. Obratne razmere so podati po poprečnem stanu med tistim letom, ki se šteje od 1. julija pa do 30. junija ter pride pred priredbeno dobo. Če podjetje še ne obstoji eno leto, tedaj so obratne razmere po poprečnem stanu med krajšo dobo njegovega obstanka navesti; v tem slučaju je tudi izjaviti, ali in kake spremembe v obratnem obsegu se nameravajo ali se bodo, kakor je pričakovati, vršile v bližnjem nastopnem letu. — Za novo nastajajoča podjetja ali opravila so obratne razmere, **ki jih je pričakovati**, merodajne.

Jakob Sršen

1. Ime (krstno) in priimek davku zavezane stranke (oznamenilo tvrdke). Ako oddaje izjavo pooblaščenec, se mora pooblaščenec imenovati posebej ter priložiti kolka prosto pooblastilo.

2. Stanovališče stranke.

Ljubljana, Dunajska cesta 18.

3. Sedež družbe.

—

4. Ime in stanovališče družabnikov. (Točko 3. in 4. je izpolniti samo pri družbah.)

—

5. Navedba obrtnopravne ali drugačne pravice do obrata (koncesija, obrtni list, licencija, dopustni dekret itd.)

Koncesija mestnega magistrata v Ljubljani z dne 20. avgusta 1914, št. 27349 ex 1904.

6. Vrsta obrta ali opravila.

Gostilna s pravicami: točenja vina, mošta, pive, žganja, oddaja gorkih jedil in pijač, prenočevanje tujcev.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 18.

7. Stojališče ali obratni okraj in pa obratovališče istega obrta v istem priredbenem okraju (okraj, ulica, hišna št.).

—

8. Povedba, ali je izven obratovališč, navedenih pod točko 7., še kaj drugih obratovališč istega obrata zunaj priredbenega okraja; povedba, katero obratovališče je glavna naselba.

9. Število in kakovost obratnih prostorov in znesek najemnine, ki jo je plačevati za nje, ali najemne vrednosti.

3 sobe za gostilno, 1 kuhinja, 1 klet, 1 jedilna shramba, 12 sob za tujce, najemnina: 3924 K letno.

10. Povedba, ali služi obrt ali opravilo samo krajni potrebščini ali ne; zlasti je navesti, ali je kaj izvažanja (eksporta) ali drugačnega prometa z vnanjimi deželami.

Krajna potrebščina.

11. Čas opravnega obrata, ali se ta vrši vse leto ali samo ob določenih letnih časih, ali nepretrgoma ali v določenih dobah (tedenski, mesečno).

Vse leto.

12. Pri zakupih navedba datuma zakupne pogodbe, znesek zakupnine in kake postranske davščine, ime in priimek (eventualno tvrdka) zakupodajavca.

13. Ime in priimek (eventualno tvrdka) prednika v opravilu.

14. Povedba, ali in kako dela v obratu davčni zavezanec sam (pri družbah pa so družabniki navesti, kateri pri podjetju sodelujejo).

15. Vrsta in število uporabljenih pomagačev (pomočnikov, učencev, fabriških delavcev, dninarjev, poslov, rudarjev, nižjih pomožnih oseb, višjih pomagačev vsake vrste, pomagačev zunaj hiše [posebno tudi uporabljenih kaznjencev], trgovskih obhodnikov, uradnikov itd.) s posebnim oznamenilom družinskih udov med njimi.

16. Kakovost in število obratnih sredstev (motorjev, delovnih strojev, delovnih priprav); zlasti vrsta in število vprežnih in tovornih živalij, pri mehničnem obratu število konjskih sil vodne sile, parne sile ali drugačne motorne sile (potem vrsta in obseg njih rabe).

17. Vrsta in vrednost napravne glavnice.

18. Vrsta in vrednost obratne glavnice.

19. Oznamenilo drugačnih, ne že pri točki 8. navedenih, posebej obdačenih opravil ali podjetb iste stranke ali njenega zakonskega družeta; povedba obratnih krajev in katasterskih števil.

II. Posebne povedbe.

20. Morda potrebne natančnejše povedbe k točki 6. o vrsti pravičnega obrata.

21. **Povedbe o posebnih dejanskih okoliščinah, katere se v pridejanem abecednem zaznamku M oznamenjajo kot bistveni znaki obratnega obsega.**

22. Kake povedbe stranke, na katerih podstavi ona misli, da sme zahtevati prostost od občne pridobnine.

23. Drugačne po stranki storjene povedbe in opomnje.

S tem izjavljam, da sem spredaj stoječe povedbe storil po najboljši vednosti in vesti.

Ljubljana, dne 15. januarja 1913.

Priloga M.

Zaznamek

podjetb in opravil, pri katerih je mimo znakov, ki jih je navesti sploh, ugotoviti **posebne znake obratnega obsega.**

7. Gostilniški obrt.*) Točarnice, prenočevalnice tujcev. Množina iztočenih pijač, in to razločevaje vino, mošt, pivo, žganje. Število in povprečna (eventualno najnižja) cena sob za tujce.

*) V prvi vrsti je ugotoviti, katere pravice ima in izvršuje davčni zavezanec. Mimo posebnih znakov, naštetih za točilnice in prenočevalnice tujcev, je tu zraven paziti, če stvar tako nanese, tudi na to: koliko je dohodkov na dan ali na teden.

(Dalje prih.)

Zakupna pogodba z dne 30. julija 1908; zakupnina 3600 K + 324 K vodaščine. Zakupodajalec: Franc Kralj.

—
Sam vodi.

Žena Ivana pomaga, 1 hči pomaga, 1 dekla, 2 natakari, 1 kuharica, 1 sobarica, 1 vratar, 1 sluga.

—
*Gostilniška in hotelska oprava 7800 K.
Zaloga v pijačah in denarju 6900 K.*

—
*V času od 1./7. 1912 do 30./6. 1913 se je potočilo:
90 hl vina,
280 hl pive,
7 hl žganja,
prodalo jedil za 4970 K,
8 sob za tujce z 1 posteljo, 4 sobe z 2 posteljama,
cena od postelje od 1 K 60 v do 2 K 40 v.*

Podpis:
Jakob Sršen.

Obrtno šolstvo.

Vzdrževanje obrtnih nadaljevalnih šol.

Občni zbor „Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“ v Ljubljani je naročil dne 12. januarja 1914 načelstvu Zveze, da predloži kranjskemu deželnemu odboru sledečo resolucijo:

Kranjski obrtniki uvidevajo uspešen svoj razvoj in procvit, ki jim omogočuje prenašati konkurenco drugih avstrijskih kronovin, v dobrih obrtnih nadaljevalnih šolah in tečajih. Takih šol in tečajev pa danes na Kranjskem ni mogoče ustanovljati, ker nimamo v tem oziru še nikakih zakonitih predpisov. Zato večinoma tudi nimajo že obstoječe obrtne nadaljevalne šole povsem povoljnega in zadovoljivega uspeha. Ker so vezane le na prostovoljne prispevke, se morajo vse te inštitucije boriti več ali manj s finančnimi težkočami, na drugi strani so pa zopet ravno vsled finančnih težkoč preveč vezane in presplošne. Želeti pa bi bilo, da se obrtni vajenci vsaj v zadnjem letniku ločijo nekoliko bolj po strokah. Kranjski obrtniki so vsled tega mnenja, da je tem odnošajem odpomoči mogoče edino le s posebnim deželnim zakonom, ki natančno določa, kedaj in kje se imajo ustanoviti splošne obrtne nadaljevalne šole, pod kakimi pogoji specialne strokovne obrtne šole, oziroma tečaji, in ki končno tudi natančno ugotavlja ključ, po katerem se določajo prispevki in doklade za vzdrževanje teh šol. Vsled tega naprošajo deželni odbor kranjski, da tej zadevi posveti svojo pozornost in da čim prej predloži deželnemu zboru v svrhu odobritve tozadevno zakonsko predlogo.

Načelstvo zveze je to resolucijo nemudoma predložilo deželnemu odboru s posebno obširno utemeljeno vlogo, obenem pa tudi po naročilu občnega zbora g. dru. Ravniharju kot od trgovske in obrtniške zbornice izvoljenemu deželnemu poslancu s prošnjo, da tej stvari posveti vso svojo pozornost.

Deželni odbor je ravno vsled te resolucije naročil še januarja meseca deželnemu odborniku g. dru. Zajcu kot šolskemu referentu, da čim prej izdela načrt zakona glede obrtnih nadaljevalnih šol. Kakor je bilo posneti iz vesti ljubljanskih dnevnikov, se smemo nadejati, da pride ta zakonski načrt že v prihodnjem deželnozbornem zasedanju v razpravo.

O potrebi takega zakona govoriti še nadalje, bi bilo odveč.

Deželnemu odboru je načelstvo Zveze priporočalo v spremljevalni vlogi, da naj se pri sestavi načrta za ta zakon opira na najnovejši in najmodernejši enak zakon v Avstriji, namreč na zakon, ki ga je glede obrtnega nadaljevalnega šolstva sklenil solnograški de-

želni zbor, kateri se je pri tem posluževal nižjeavstrijskega vzorca.

Solnograški zakon o obrtnih nadaljevalnih šolah n. pr. določa natančno, kedaj in kje se morajo ustanoviti splošne obrtne nadaljevalne šole. To je odvisno od gotovega števila obrtnih vajencev v dotičnem kraju. Istotako določa ta zakon, kedaj se morajo ustanoviti strokovne obrtne nadaljevalne šole in tečaji, n. pr. samo za krojaške, mizarske ali čevljarske vajence itd. Ta zakon pa obenem tudi zagotavlja obstoj takih šol s tem da natančno določa, kdo in po kakšnem ključu se mora prispevati k stroškom vzdrževanja. S solnograškim zakonom o obrtnih nadaljevalnih šolah se n. pr. ugotavlja, da trpi eno tretjino vseh proračunjenih stroškov država. Ostanek se pa porazdeli na deželo in druge faktorje in sicer nosi dežela 50% ostanka, oziroma zopet tretjino vseh stroškov, od zadnje tretjine pa odpade 10% na prizadeto občino in 40% na trgovsko in obrtniško zbornico, ki mora s tem prispevkom računati pri svojih proračunih in uspehu proračuna odgovarjajoče od leta do leta do leta zvišuje ali znižuje svojo, obrtnikom predpisano doklado.

Ako se uvede tudi na Kranjskem podobni zakon, ki bi moral biti glede porazdelitve prispevkov vzdrževanju šol simpatičen vsem onim, ki jim je res za napredek in gmotno podkrepitev obrtnega stanu, potem lahko z mirno vestjo trdimo, da naše obrtništvo koraka nasproti boljši bodočnosti.

Povdarjamo pa, da mora biti ta zakon tak, da bo tudi zadovoljeval prizadete kroge, t. j. v prvi vrsti obrtnike same, in zato bi bilo po našem mnenju tudi umestno, da bi se še pred njegovo predložitvijo deželnemu zboru v odobritev sklicala od deželnega odbora enketa obrtnih združnih načelnikov, kjer bi vsak lahko podal prosto svoje nasvete in pomiselke.

Temu vprašanju pa hočemo posvetiti tudi mi svojo največjo pozornost, ker je to naša sveta dolžnost.

Obrtno združništvo.

Kako naj obrtne zadruge ustanovljajo podporne zaklade?

Piše c. kr. združni instruktor za Kranjsko.

Naši obrtniki pripadajo po ogromni večini srednjemu stanu in si bodisi vsled konkurence kapitalistične industrije, bodisi iz drugih razlogov v nekaterih strokah ne zaslužijo mnogo več, kakor rabijo za vsakdanji živč.

Dočim so obrtni pomočniki, vajenci in drugi pomožni delavci zavarovani za slučaj bolezni, nezgode i. t. d., samostojni obrtniki ne uživajo takega socialnega varstva, vsled česar morajo pač seči po samopomoči. Za slučaj, da obrtnik zbolí, ne more niti sam delati,

nitni nadzorovati dela svojih pomočnikov in vajencev, vsled česar se mu dohodki izdatno zmanjšajo, nasprotno pa ima za časa bolezni več novih izdatkov za zdravila, zdravnika i. t. d. Če obrtnik umrje, se nahajajo vdova in otroci morda v denarni stiski in so brez pomoči, bi morda niti ne mogli skrbeti za dostojen pogreb. Treba je tedaj, da obrtnik samega sebe, oziroma svojo rodbino zavaruje za take slučaje.

Obrtni red nudi tudi obrtnikom, ki so združeni v obrtnih zadrugah, priliko, da ustanove mojstrske bolniške blagajne in podporne sklade.

Prostovoljne mojstrske bolniške blagajne je mogoče le v gotovih izjemnih slučajih priporočati; ustanovitev prisilnih mojsterskih bolniških blagajnic pa je le v izrednih razmerah možna, ker so tozadevni predpisi obrtnega reda zelo strogi in se zahteva, da se ustanovitev take blagajne sklene ob navzočnosti najmanj tri četrtine vseh članov in sicer s tričetrtinsko večino.

Lažja je ustanovitev podpornih skladov, o katerih govorita § 115 w in 115 x obrtnega reda.

Za ustanovitev podpornega sklada ni predpisano, koliko združnikov bi moralo biti na združnem zboru, temveč zadostuje, da je združni zbor sploh sklepčen. Kadar namerava zadruga ustanoviti podporni sklad, ki služi vobče človekoljubnim namenom, takrat da na dnevni red točko „ustanovitev podpornega sklada“ in na združnem zboru bi se morale tri četrtine vseh navzočih potegovati za tako ustanovitev. Tak sklep bi imel posledici, 1. da se vse kazni, ki jih naloži združno načelnštvo v smislu § 125 obrtnega reda združnikom, ozir. obrtna nadzorovalna oblast po § 127 obrtnega reda združnim funkcionarjem, stekajo v ta sklad in 2. da se sme ta sklad le vporabiti v združne človekoljubne namene.

Kazni same seveda navadno niso tako visoke, da bi mogel podporni sklad uspešno delovati brez posebnih denarnih odkazil in podpor, ozir. brez doklad. Treba je tedaj, da zadruga iz svojega združnega premoženja gmotno pospeši podporni sklad, ozir. da se naloži članom posebna doklada.

V ta namen se naj stavi točka „gmotna pospešitev podpornega sklada iz združnih sredstev ozir. doklade za podporni sklad“ na dnevni red občnega zbora.

Sklep, da se iz združnega premoženja odkáže denarna svota podpornemu skladu, je le potem veljaven, 1. ako je pri zadrugah z manj kakor 100 člani vsaj polovica združnih članov, pri zadrugah s 100 do 500 člani pa 40 odstotkov, a ne manj nego 50 članov navzočih, in 2. ako so vsaj tri četrtine vseh navzočih glasovale za tak predlog.

Če ni dovolj članov navzočih, naj zadruga tekom štirih tednov skliče nov združni zbor z istim dnevnim redom. V vabilu k temu izvanrednemu združnemu zboru bi se moralo združno načelnštvo sklicevati na

določila 4. odstavka § 115 x obrt. reda. Ta občni zbor bi imel o gmotni pospešitvi podpornega sklada iz združnih sredstev vže potem glasovati, ako je 30 odstotkov vseh združnih članov navzočih, a seveda tudi v tem slučaju bi morale tri četrtine navzočih glasovati za predlog.

Pri sklepanju o tej važni točki se mora konstatirati, da je dovolj članov navzočih in da je dovolj članov izmed navzočih glasovalo za predlog. To bi se moralo tudi v zapisniku o združnem zboru zabeležiti, kajti sklep o gmotni pospešitvi podpornega sklada iz združnega premoženja potrebuje potrditve s strani deželne politične oblasti. Tej oblasti bi se moral predložiti 1. izvleček ozir. zapisnik o združnem zboru, 2. računski zaključek o združnem premoženju in 3. pravila podpornega sklada.

Deželna politična oblast le potem tega sklepa ne potrdi, ako se ni pravilno sklepalo ali ako hoče zadruga odkazati podpornemu zakladu tako visok znesek, da bi se združno premoženje vsled tega preveč zmanjšalo in bi zadruga ne mogla več zadostiti svojim zakonito določenim nalogam.

Ako hoče zadruga podpirati podporni sklad z rednimi dokladami, je le treba, da je ta točka bila na dnevnem redu, da je združni zbor sploh sklepčen in da se absolutna večina, t. j. več nego polovica navzočih članov izreče za te doklade. V sklepu bi moralo biti tudi povedano, ali se naj doklade pobirajo letno, polletno, četrtletno ali mesečno in do katerega časa bi se morale vplačati doklade. Sklep bi morale še potrditi politične oblasti I. stopnje t. j. c. kr. okrajno glavarstvo, ozir. mestni magistrat (mestni svet) avtonomnih mest.

Ker je neobhodno treba, da ima združno načelnštvo nekako posebno navodilo o načinu uprave in vporabe podpornega sklada, naj zadruga istočasno z ustanovitvijo podpornega sklada tudi sklepa o pravilih za podporni sklad. O pravilih, ozir. o spremembi pravil sme zadruga sklepati, ako je točka „ustanovitev podpornega sklada“ ozir. „sprememba pravil podpornega sklada“ na dnevnem redu. Sklep je potem veljaven, ako je združni zbor sploh sklepčen in je nad polovico navzočih glasovalo za predlog. Le potem, če bi se v pravilih določila tudi pospešitev podpornega sklada in združnih sredstev, ozir. redno podpiranje tega sklada z dokladami, seveda bi za tak sklep veljalo to, kar je bilo gori omenjeno o gmotnem pospeševanju podpornega sklada, ozir. o dokladah za sklad in bi morali ti točki biti na dnevnem redu.

Pravila se prav različno glasijo, a vobče ti skladi niso toliko namenjeni za obrtne pomočnike, vajence in druge pomožne delavce, kakor za združne člane in njih vdove, ozir. sirote, kajti združni člani niso podvrženi bolniškemu zavarovanju in tedaj navadno ne

dobivajo bolniških podpor ozir. njihove vdove in sirote posmrtnin.

Razne, zlasti manjše ali manj premožne zadruga se potegujejo za take podporne sklade, ki bi takoj pričeli z izplačilom posmrtnin, dočim bi se dajale tedenske bolniške podpore še le tedaj, ko to z ozirom na ugodno blagajnično stanje sklenske zadružni občni zbor in je bila ta točka na dnevnem redu. Vzorec pravil takega podpornega sklada je priložen.

Nadalje bodi še omenjeno, da tvori podporni sklad sicer le del zadružnega premoženja, a da se isti popolnoma zase zaračunava. Kakor je treba, da se vsako leto na rednem zadružnem zboru sklepa o računskem zaključku preteklega koledarskega leta, ravno tako se mora tudi na dnevni red staviti točka „računski zaključek podpornega sklada“ in o njem na zadružnem zboru sklepati ter ga eventualno odobriti.

Končno se pripomni, da daje c. kr. zadružni inštruktorat v Ljubljani, Gledališka ul. št. 10 obrtnim zadrugam podrobnejša pojasnila in nasvete kakor v drugih, tako tudi v teh zadružnih zadevah.

Vzorec pravil podpornega sklada obrtne zadruga.

§ 1. Zadruga . . . . . je s sklepom zadružnega zbora z dne . . / . . 191. v smislu § 115 w. odst. 1. obrtnega reda in § . . . zadružnih pravil s tričetrtinsko večino vseh navzočih članov ustanovila podporni sklad, čegar namen je podpirati obolele člane, ozir. ostale umrlih članov z denarnimi zneski.

§ 2. Podporni sklad tvori del zadružnega premoženja, vendar se posebej zaračuna in upravlja.

§ 3. Dohodki podpornega sklada so:

a) v zadružnih zborih ob navzočnosti najmanj polovice zadružnih članov — 40 odstotkov a več nego 50 zadružnih članov s tričetrtinsko večino sklenjeni in od c. kr. deželne vlade odobreni prispevki iz zadružnega premoženja;

b) 20% dohodkov zadružne sprejemnine članov;

c) letne, ozir. četrtletne doklade, ki se pobirajo od zadružnih članov, ako se iste sklenskejo z navadno večino na zadružnem zboru in je temu pritrdilo c. kr. okrajno glavarstvo;

d) denarne globe, ki se nalagajo članom po §§ 125 in 127 odst. 5., obrtnega reda ozir. po §§ . . . . zadružnih pravil;

e) darila, volila in slični doneski.

§ 4. Višina tedenske podpore za čas bolezni se določi vsako leto na zadružnem zboru po stanju blagajne. V slučaju smrti dobe zaostali umrlega člana posmrtnino v znesku, ki se na isti način določi, a najmanj . . . K znaša.

§ 5. Pravico do tedenske podpore ima le oni član, ki je nad 7 dni bolan, ki ni po lastni krivdi povzročil bolezni in ki ni nad 6 mesecev na dolgu na zadružnih pristojbinah. Podporna doba traja 12 tednov, v slučaju, da je bolezen daljša ter je resnična potreba podpore in dotičnik prosi še za naknadno podporo, mu jo lahko zadružno načelstvo dovoli.

§ 6. Podporni sklad vodijo 3 člani zadružnega načelstva, ki jih člani zadružnega načelstva iz svoje srede sami izvolijo.

§ 7. Pri vsakoletnem zadružnem zboru se mora predložiti poseben račun o stanju podpornega zaklada in podeljenih podpor.

§ 8. Z dajanjem posmrtnin zadruga takoj prične, z dajanjem tedenskih bolniških podpor pa šele takrat, ko to zadružni zbor z ozirom na stanje podpornega sklada sklenske.

Kazenske ovadbe obrtnih zadrug zaradi neopravičenega izvrševanja kake obrti.

Mojstri - skaze, ki brez vsake obrtne pravice, morda tudi brez prave vsposobljenosti in neobdačeni izvršujejo obrt, premnogokrat prav občutno oškodujejo člane obrtnih zadrug s svojo protizakonito konkurenco. Načelništva obrtnih zadrug so vsled tega večkrat primorana, da take slučaje ovadijo obrtnemu oblastvu. Obrtno oblastvo prijavitelne slučaje preišče in na podlagi poizvedb osumljenca kaznuje ali oprostí ali pa kazensko postopanje ustavi. Na vsak način pa mora obrtno oblastvo zadrugo obvestiti o tem, kaj je ukrenilo na tozadevno kazensko ovadbo. Pri takih ovadbah se obrtnim zadrugam nasvetuje naslednje postopanje:

1. Vsaka oseba, ki neopravičeno izvršuje kako obrt, se naj v posebni vlogi na c. kr. okrajno glavarstvo (mestni magistrat, mestni svet) ovadi; več oseb se v eni in isti vlogi ne sme naznani.

2. Ako kdo vkljub ovadbi na obrtno oblast ne neha z neopravičenim izvrševanjem obrti, naj ga zadruga na novo, vsaj pa po preteku četrt leta pri c. kr. okrajnem glavarstvu naznani.

3. Pri vsaki ovadbi se naj po možnosti navedejo priče, ki so na lastne oči videle, da obdolženec izvršuje obrt.

4. Vloga na c. kr. okrajno glavarstvo (mestni magistrat, mestni svet) se naj približno takole glasi: „C. kr. okrajnemu glavarstvu v . . . . .

I. E., stanujoč v . . . . ., izvršuje vže nekaj časa neopravičeno . . . . . obrt. C. kr. okrajno glavarstvo se vsled tega naproša, da proti navedeni osebi kazensko postopa in ga v smilu § 132. obrtnega reda občutno kaznuje, izid kazenskega postopanja pa zadrugi naznani v smislu § 147. obrtnega reda.

Priče, da obdolženec v resnici neopravičeno izvršuje . . . . . obrt, so: . . . . .
 . . . . .
 . . . . . Te priče so
 na lastne oči videle, da: . . . . .
 . . . . .

Občni zbor „Deželne zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani“ se bode vršil v četrtek, dne 28. maja 1914 ob 2. uri popoldan v c. kr. državni obrtni šoli, soba št. 10, prvo nadstopje (risalna dvorana) in sicer s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo o poslovanju zadruga v letu 1913. 3. Poročilo o računskem zaključku za leto 1913. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Poročilo glede prireditve strokovnega tečaja, ki se ima vršiti od 19. avgusta do 17. septembra. 6. Poročilo o ustanovitvi tečaja za vajence. 7. Poročilo o ustanovitvi strokovne šole za vajence. 8. Poročilo o pristopu k državni zvezi brivskih zadrug in volitev delegatov. 9. Poročilo o prireditvi proslave 25letnice zadruga. 10. Poročilo o določitvi združne doklade za leto 1914. 11. Poročilo o določitvi prisodnikov za pomagalsko preizkušnjo. 12. Volitev enega odbornika in enega namestnika v načelstvo bolniške blagajne pomočnikov. 13. Volitev enega člana in namestnika v nadzorovalni odbor bolniške blagajne pomočnikov. 14. Poročilo o koncesijoniranju brivskega obrta. 15. Raznoterosti. Če sklicani občni zbor ob 2. uri ne bode sklepčen, se isti vrši eno uro pozneje (§ 18. družnih pravil) ne oziraje se na število navzočih. Člane, ki se občnega zbora brez temeljite opravičbe ne udeleže, se bode kaznovalo z globo do 20 K (§ 25. združnih pravil). Gospode združne člane se prosi, da se z ozirom na važnost in procvit našega obrta občnega zbora zanesljivo in radovoljno udeleže.

Obrtna zadruga na Bledu priredi dne 7. junija ob 9. uri dopoldne preizkušnjo obrtnih vajencev v pisarni združne bolniške blagajne na Bledu. Vsi vajenci, kateri so učno dobo dovršili in nameravajo napraviti preizkušnjo, naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo Bledu, katera je koleka prosta, najkasneje do 1. junija t. l. Pristojbina znaša 6 K, oprostina pa 5 K. Vajenci nečlani obrtne zadruga na Bledu plačajo 12 K pristojbine.

Razno.

V vednost in ravnanje! Že v drugi številki smo povdarjali, da smatramo vse one, ki nam niso vrnili druge številke, za svoje naročnike. To ponavljamo tudi

danes in naprošamo vse one, ki nam še niso nakazali naročnine, da store to čim prej, ker drugače ovirajo samo razvoj lista in delajo upravništvu nepotrebne troške ter mu povzročajo mnogo nepotrebne dela. Komur je torej mar, da se „Obrtni Vestnik“ čim prej utrdi, naj nam čim prej poravnata naročnino.

Kako sodijo obrtniki o »Obrtnem Vestniku«? Naročnik nam piše: „Naročam se na „Obrtni Vestnik“, katerega prvo številko sem prejel. Pridobil sem Vam tudi drugega naročnika. Torej se je vendar izpolnila marsikomu dolgoletna želja, zlasti pri našem mizarskem obrtu. Končno imamo vendar svoje glasilo. Cenjeno uredništvo naprošam, da se v listu mizarskega obrta spominja pogostokrat“. Da bi našel ta naš sobojevnik med našimi obrtniki mnogo posnemalcev!

Dobra misel. Prijatelj našega glasila nam piše, da bi bil v listu na mestu oklic, da naj slovenski obrtniki zahtevajo v onih gostilnah in kavarnah, kamor redno zahajajo, da naj se naroče na „Obrtni Vestnik“. Temu pozivu se prav radi odzovemo in zato naprošamo cenjene tovariše, naj vedno in povsod vpoštevajo ta nasvet. Da, gremo še celo korak naprej in jih naprošamo, da svojim dobaviteljem priporočajo, da inserirajo v našem listu. Na ta način namreč pridobi ugled naša stanovska organizacija, pridobi pa na vrednosti tudi naše glasilo.

Pri svojih naročilih se ozirajte v prvi vrsti na tvrdke, ki inserirajo v našem listu, sklicujte se pa obenem tudi na to inseriranje. Tako pokažete, da veste vpoštevati stanovsko glasilo, nasproti krogom izven obrtniškega stanu pa pokažete, da je naša stanovska organizacija dobra in trdna, ter s tem mnogo pripomorete k povzdigi ugleda našega stanu in naše organizacije.

Načelstvom obrtnih zadrug! Zadruga, ki žele, da je na njih občnih zborih zastopana po odposlancu kompetentna Zveza, naj svoje občne zборе in njihov dnevni red pravočasno naznanijo ali „Deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug“ ali „Zvezi južnoštajerskih obrtnih zadrug“, oziroma lahko tudi samo našemu uredništvu. Sploh pa naprošamo načelstva vseh obrtnih zadrug, da nam do pošiljajo redno v svrhu objave vsa poročila, o katerih so mnenja, da so splošno važna, zlasti pa kratka poročila o občnih zborih.

Častite naročnike in bralce prosimo, naj se ozirajo pri nakupu svojih potrebščin na oglase v našem listu. »Obrtni Vestnik« mora postati ognjišče organizacije slovenskih obrtnikov, zato se ravajte po geslu »Svoji k svojim!«

Odločbe obrtnih sodišč.

5. Pomočnik nima pravice zahtevati odškodnino za odpovedni rok, če izstopi pred odpustitvijo, četudi je zvedel od sodelavcev, da ga hoče delodajalec odpustiti.

Tožnik je delal pri toženem čevljarju od 15. novembra 1912 kot pomočnik v akordu. Gledé odpovedi je bilo dogovorjeno, da je mogoče le ob sobotah razrušiti službeno razmerje, četudi brez odpovedi.

Tožnik je izostal od dela 26. junija 1913, ne da bi se bil opravičil. Ko je prišel drugi dan v delavnico, povedal mu je tovariš, da ga je mojster odjavil pri bolniški blagajni in da ima zanj pripravljeno delavsko knjižico. Tožnik pa ni počakal odpusta, ampak je vzel delavsko knjižico in odšel.

Tožbeni zahtevek na plačilo mezde do sobote je bil zavrnjen.

Razlogi: Zahtevajoč odškodnino se tožnik opira po krivici na določbo § 84 obrtnega reda, češ da je bil predčasno in brez vzroka odpuščen. Tožnik je namreč zanemaril svojo dolžnost s tem, da ni prišel 26. junija 1913 delat in da se niti opravičil ni, vsled česar je dal povod za takošnji odpust v zmislu § 82 črka f obrtnega reda. Do odpusta pa niti prišlo ni, ker je tožnik sam zahteval izročitev delavske knjižice, dasi je bila ta zanj že pripravljena. Tožnik je s tem, da ni čakal na odpust s strani mojstra, sam predlagal, da se službeno razmerje razruši takoj. Čim pa je bil ta predlog z izročitvijo delavske knjižice sprejet, mora se smatrati, da je bilo službeno razmerje razrušeno po zmislu § 863 o. d. z sporazumno tako, da je uveljavljeni odškodninski zahtevek neutemeljen.

Vprašalnica.

V vprašalnici dajemo brezplačno točne odgovore na vsa došla vprašanja, ki se tičejo obrtnega stanu. Kdor hoče imeti takojšnji pismeni odgovor, ker radi nujnosti ne more čakati na javni odgovor v listu, naj v ta namen priloži vprašanju znamke za odgovor.

Vprašanje št. 9. Kdaj so pisma in spisi obrtnih zadrug poštne in kolkov prosti?

Odgovor: 1. Obrtne zadruge so vobče dolžne, da plačajo poštne, ter njihove vloge in pošiljatve na obrtne in druge oblasti niso proste poštne.

Izjemoma so vloge obrtnih zadrug poštne proste, ako so naslednji pogoji izpolnjeni: a) vloga bi morala biti namenjena kakemu c. kr. ali c. in kr. uradu, oziroma njim po zakonu enakovrednemu organu ali pa deželnemu odboru in njemu po ustavi enakovredni korporaciji ali podrejenemu organu. Izmed c. kr. uradov in njim enakovrednih organov pridejo tu v

prvi vrsti v pošte obrtne oblasti in pa c. kr. zadržni inštruktorat. Dopisi obrtnih zadrug na županstva in na trgovske in obrtne zbornice nikoli niso poštne prosti.

b) Nadalje je treba, da se gre za take vloge, ki jih morajo zadruge vsled splošnih predpisov (n. pr. n. znanitev občnih zborov, predložitve računskih zaključkov obrtnemu oblastvu, ozir. zadržnemu inštruktoratu) ali pa vsled posebnega uradnega poziva pod a) navedenim uradom predložiti.

c) Dotična pošiljatev mora biti opremljena z označbo zadruge odpošiljateljice, z zadržnim pečatom ter z napisom „Vsled uradnega poziva poštne prosto.“

d) Vloga ne sme biti namenjena na kak urad, ki se nahaja v istem mestnem poštnem okolišu.

2. Vse prošnje za ustanovitev novih, ozir. za preureditev vže obstoječih obrtnih zadrug so z vsemi prilogami kolka proste.

Poleg tega so obrtne zadruge v naslednjih slučajih kolka in pristojbin proste:

a) glede vseh knjig, ki se vodijo v zadržnih zadevah;

b) glede vseh listin in spisov, ki jih zadruge izdajajo v namene, ki so obrtnim zadrugam po § 114 obrtnega reda odkazane (n. pr. pobotnice o zadržnih pristojbinah ali dokladah);

c) glede vseh vlog, ki jih zadruge predložijo, kadar se potegujejo za svoje izročene javne namene (114 obrt. reda); sem spadajo n. pr. tudi prošnje za podelitev podpor, za izterjanje zaostalih zadržnih pristojbin in doklad;

d) glede vseh vlog, ki jih zadruge predložijo nadzorovalnim oblastvom in organom, n. pr. obrtnemu oblastvu ali zadržnemu inštruktoratu v zadevah, ki se nanašajo na to nadzorstvo.

Posredovalnica.

Naša posredovalnica je namenjena posredovanju med obrtniki, zlasti pa posredovanju služb. Pri posredovalnici se računa tako za delodajalca kakor delojemalca beseda po 5 vinarjev, najmanj pa 50 vinarjev, tudi če ima oglas manj nego 10 besedi.

Pristojbina naj se nakazuje naprej in sicer v poštne znamkah.

Trije vajenci se sprejmejo za brivsko obrt. Kje, pove Deželna zveza brivcev v Ljubljani.

Išče se krepak vajenec za kamnoseško obrt. Učna doba: 4 leta z vso priskrbo; ali 3 leta če si obleko napravlja vajenec sam. Ponudbe je nasloviti na Lorenc Šušteršiča, kamnosek, Vič štev. 10.

Dober krojaški in mizarški mojster se iščeta v večjem trgu na Spodnjem Štajerskem. Dober obstoj zasiguran. Pojasnila daje upravništvo. Za odgovor priložiti znamko.

Škatlje za shranjevanje blaga v trpežni obliki **Kartoni** za razpošiljanje klobas, masla, oblek, perila in drugega blaga.

Trgovske knjižice za odjemalce v platno vezane se dobe najceneje pri

Ljubljanski kartonažni tvornici I. BONAČ v Ljubljani. Blagovoli naj se vprašati.

Trgovina z usnjem na debelo in drobno
K. A. Kregar, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 21-23.
 Telefon 96.

Priporoča svojo največjo zalogo raznovrstnega tu- in inozemskega usnja; dalje vseh vrst podplatov (Vache-Croupon) najboljših znamk. Velika izber gornjih delov za čevlje iz čohovine, teletine gladke, boks goveje, boks teletine in ševro. Največja zaloga raznovrstnih kopitov v vseh modernih oblikah. Bogata izber vseh v čevljarstvo stroko spadajočih potreb.

2 K in več na dan
 lahko zasluži doma v sobi **vsakdo**, kdor si naroči stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk, ki traja **le nekaj dni**, je brezplačen. Za **trajni zaslužek jamčim** vsakemu naročniku.

Franc Kos, Ljubljana Sodna ulica.

Fotografični atelier
VIKTOR
 v Ljubljani Bethovnova ulica št. 7, poleg „Krajske hranilnice“.
 se priporoča za izvršitev modernih portretov.

Umetni zobje

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvzemši nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer v konces. zobarskem atelierju

O. Seydl, Ljubljana,
 Stritarjeva ulica 7.

Priznani krojaški salon za gospode
Ivana Magdiča v Ljubljani
 Dunajska c. 20, nasproti kavarni Evropa
 se priporoča
 za izdelovanje oblek.
 Zaloga angleškega blaga.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem leta 1913 . . . . . K 700,000 000.—
 Vlog . . . . . „ 43,500.000.—
 Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—

Sprejema hran. vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

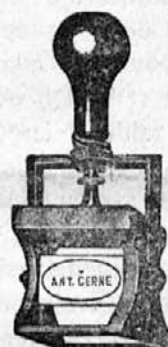
brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane **domače hranilnike,**
 za podpiranje obrtnikov in trgovcev pa **Kreditno društvo.**

Instalater Fr. Sax

konces. elektrotehnik,
 Ljubljana, Rimska cesta 19.
 se priporoča kot **specijalist** vsakovrstnih električnih naprav.
 Sprejema tudi naročila na deželo.

Štampilije

vseh vrst za urade, obrtnike, zadruga itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilij
Ljubljana,
 Selenburgova ul. 1.
 Ceniki franko!

Pivovarna GÖSS

priporoča svoje priznane priljubljene izdelke
marčna, cesarska, vležana,
 eksportna in bavarska piva v sodčkih in steklenicah.
 Zastopnik: FR. SITAR v Sp. Šiški.

Pri nizki ceni!

Največja izbira in najsolidnejša postrežba za šivilje in krojače

Ignacij Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta 5. trgovina raznega modnega blaga, perila, kravata i. t. d.

Vinska trgovina

Peter Stepič, Spodnja Šiška 256

priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno **naravnih vin** iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gor.

Filip Pristou

špecialni ateljé za slikanje napisov na steklo, kovine, les, žid, platno itd.

Ljubljana, Hotel „Malič“
 nasproti glavne pošte.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
 Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Delniška glavnica K 8.000.000.—, Rezervni zaklad K 1.000.000.—,
 Zamenjava in eskomptuje izžrebane vredn. papirje in vnovčuje zapale kupone.
 Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.
 Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.
 Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Podružnice v Celovcu, Trstu, Sarajevu, Spiljetu, Gorici in Celju.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga s **4 1/2 % čistih.**
 Promet s čeki in nakaznicami.